

Bilag 3

Fra Borgmesterens Afdeling
Dato 25-08-2023

Ændringer i økonomien siden B2023

Tabellen viser de væsentligste ændringer i økonomien i budgetforslaget for 2024.

Ændringerne er kommet til, siden byrådet behandlede budgettet ved vedtagelsen af B2023. Ændringerne beskrives for årene 2023-2026, men ikke 2027. Det skyldes, at 2026 er det sidste år, der både indgår i sidste års budget og i budgetforslaget for 2024. Der er fokuseret på de største ændringer af økonomien.

Ændringer i 2023 vil som hovedregel indgå i en samlet vurdering af det forventede regnskab for 2023, som forventes indarbejdet i budgetoplægget til 1. fællesmøde på baggrund af halvårsregnskabet.

Tablet: Oversigt over ændringer i økonomien siden B2023 (mio. kr., 2024-priser, +=merudgifter/mindreindtægter)

	2023	2024	2025	2026
1. Regnskab 2022	50			
2. Teknisk korrektion i finansiel egenkapital i R2022 vedr. KVik (Værnemidler)	985			
3. Supplerende regnskabsindstilling 2022	73	45	45	45
4. Corona- og Ukrainekompensation 2022	-25			
5. Overførsler (regnskab 2022)	44	44	44	44
6. Budgetmodeller		-41	-72	-91
7. Ikke-decentraliserede serviceudgifter		12	11	5
8. Overførselsudgifter		266	298	337
9. Nye pris- og lønskøn		317	740	1.195
10. Lov- og cirkulæreprogram		42	31	31
11. Finansiering af Arne-pension		10	10	10
12. Administrative besparelser i Aarhus		-50	-67	-83
13. Skat		-513	-910	-1.208
<i>Indkomstskat</i>		-279	-1.034	-1.357
<i>Grundskyld</i>		113	170	274
<i>Dækningsafgift</i>		-48	76	14
<i>Selskabsskat</i>		-288	-115	-132

	2023	2024	2025	2026
<i>Øvrige skatter</i>		-11	-7	-7
14. Tilskud og udligning		-478	-145	-459
<i>Bloktilskud</i>		-198	-294	-647
<i>Aarhus-specifikke korrektioner</i>		-80	47	63
<i>Udligning af udgiftsbehov</i>		-43	-33	-13
<i>Udligning af beskatningsgrundlag, selskabsskat og dækningsafgift</i>		-155	138	142
<i>Øvrig tilskud og udligning</i>		-2	-4	-4
15. Renter og kursændringer		-24	-35	-87
16. Forskydninger af anlægsbudget	649	-1.763	-899	-929
17. Nye initiativer i budgetforslaget		104	99	99
18. Omprioriteringer		-100	-100	-100
19. Øvrige		34	35	35
Ændringer i alt	1.776	-2.095	-916	-1.156

Den finansielle egenkapital ultimo 2026 er i budgetforslaget forbedret med 2,388 mia. kr. i forhold til sidste års budget. Ændringerne i tabellen ovenfor viser forbedringen, der forklares i tekst nedenfor. Hovedparten af effekten skyldes en forskydning af anlæg uden for budgetperioden.

Det bemærkes, at ændringen ultimo 2026 ikke må forveksles med et råderum i forhold til måltallet for den finansielle egenkapital. Det skyldes, at måltallet gælder det sidste år i budgetperioden (2027). Udviklingen i den samlede økonomi i forhold til måltallet ultimo 2027 er gennemgået i selve indstillingen.

Beskrivelse af ændringerne:

1. Regnskab 2022

Den permanente effekt af regnskab 2022 blev vurderet at give en merudgift på 50 mio. kr., bl.a. som følge af udviklingen i renter og kurstab.

2. Teknisk korrektion i finansiel egenkapital i R2022 vedr. KVik (værnemidler)

Under corona blev Aarhus Kommune i 2020 udpeget til at stå i spidsen for et samarbejde, benævnt Kommunalt Værnemiddel Indkøb (KVik), der forestår fællesindkøb herunder koordinering af værnemidler på vegne af landets 98 kommuner. Da KVik ikke er en selvstændig juridisk organisation, indebærer samarbejdet anvendelse af Aarhus Kommunes bankforbindelse, håndtering af moms samt optagelse af lager og styring heraf. Samlet set påvirker KVik ikke kommunens økonomi, idet udgifterne dækkes af staten.

Som følge af store ændringer i økonomien vedrørende KVik mellem R2021 og R2022, er korrektionerne af den finansielle egenkapital meget forskellige i de to regnskaber, hvilket ikke er en real ændring i økonomien, men en forklaring på ændringen i den finansielle egenkapital.

3. Supplerende regnskabsindstilling 2022

Den supplerende regnskabsindstilling indeholdt en række tekniske ændringer af budget 2023 og efterfølgende år. Den største ændring vedrører nulstillingen af pris-reserven vedrørende gas og el på 35 mio. kr. om året som følge af manglende p/l-kompensation fra staten til kommunerne.

4. Corona- og Ukrainekompensation 2022

I den supplerende regnskabsindstilling for 2022 besluttede byrådet at kompensere magistratsafdelingerne fuldt ud for de afholdte udgifter forbundet med corona og de ukrainske flygtninge. Udgifterne hertil var i alt 59 mio. kr. netto. Med økonomiaftalen for 2024 blev der aftalt en kompensation til kommunerne for afholdelsen af disse udgifter i 2022, svarende til 84 mio. kr. for Aarhus Kommune. Samlet set øges råderummet derfor med 25 mio. kr.

5. Overførsler (regnskab 2022)

Udviklingen i overførselsudgifterne fra 2021 til 2022 har givet en gevinst for Aarhus Kommune set i forhold til landsplan på 68 mio. kr. I budgettet var der forudsat en gevinst på 112 mio. kr. som følge af igangsatte investeringsmodeller på beskæftigelsesområdet. På trods af en positiv udvikling på området, indebærer dette derfor et tab på 44 mio. kr. årligt.

6. Budgetmodeller

Budgetændringer, der følger af budgetmodellerne, er beskrevet i materialet om afdelingernes budgetforslag.

Mindreudgifterne i tabellen vedrører ændringer i forhold til overslagsårene i sidste års budget og er en følge af den seneste befolkningsprognose samt ændringer i efterspørgselsprocenter. Faldet i udgifterne som følge af budgetmodellerne skyldes fortrinsvist en afdæmpet forventning til udviklingen i børnetallet i den seneste befolkningsprognose.

Ser man i stedet på merudgifterne til budgetmodeller i forhold til udgiftsniveauet i 2023 er der i 2026 merudgifter til budgetmodeller på 235 mio. kr., hvilket afspejler befolkningstilvæksten i kommunen.

Mindreudgifterne til budgetmodeller skal generelt ses i sammenhæng med indtægter fra tilskud og udligning, jf. pkt. 14. Her viser en særskilt beregning, at opdaterede befolkningsprognoser for Aarhus og landsplan medfører mindreindtægter på 90 mio. kr. i 2024-2026 set i forhold til de befolkningsprognoser, der lå til grund for budget 2023-2026.

7. Ikke-decentraliserede serviceudgifter

Samlet set blev der kun foretaget få ændringer i udgifterne på de ikke-decentraliserede serviceområder ved afdelingernes budget. Merudgifterne vedrører primært tjenestemandspensioner og arbejdsskadeområdet.

8. Overførselsudgifter

I afdelingernes budget blev forsørgelsesudgifterne for 2024-2027 rebudgetteret. Der blev indlagt væsentlige merudgifter som følge af en forventet nedgang i konjunkturerne i efteråret 2023 og ind i 2024, der må forventes at medføre en stigende ledighed. Herudover medfører

befolkningsudviklingen og enkelte lovændringer også en forventning om flere borgere på offentlig forsørgelse.

9. Nye pris- og lønskøn

De nye pris- og lønskøn, som blev aftalt i forbindelse med Økonomiaftalen og indarbejdet i KL's skøn for overslagsårene medfører merudgifter for kommunen. Dette afspejler især, at priserne i 2023 er vokset mere, end det var forudsat i forbindelse med Økonomiaftalen for 2023.

10. Lov- og cirkulæreprogram

Årets lov- og cirkulæreprogram medfører merudgifter på godt 30 mio. kr. om året.

11. Finansiering af Arne-pension

Med Folketingets vedtagelse af retten til tidlig pension blev det samtidig besluttet, at pensionen skal finansieres af besparelser i beskæftigelsesindsatsen. En del besparelser er foretaget på baggrund af konkrete lovændringer, men i forbindelse med forhandlingerne om økonomiaftalen for 2024 blev det besluttet, at der skulle indgå en rammebesparelse på jobcenter-administration på de sidste 254 mio. kr. (landsplan), idet der ikke kunne findes konkrete besparelsesforslag. Som følge heraf, og fordi jobcentret i Aarhus løbende har været underlagt effektiviserings- og sparekrav (i særdeleshed i 2023 som følge af Udviklings- og Omstillingsplanen) udmøntes besparelsen på 14 mio. kr. i budgetforslaget kun med 30% i Sociale Forhold og Beskæftigelse. De resterende 10 mio. kr. bidrager derfor til et mindre råderum.

12. Administrative besparelser i Aarhus Kommune

I budgetprocedureindstillingen blev der forudsat administrative besparelser i Aarhus Kommune på 50 mio. kr. i 2024 stigende til 100 mio. kr. i 2027 og 150 mio. kr. i 2030. Det skete på baggrund af SVM-regeringens udmeldinger om, at besparelser på offentlig administration skal være med til at finansiere et lønløft til visse grupper af offentligt ansatte.

13. Skat

Der er store merindtægter fra skat i 2024-2026 sammenlignet med budget 2023-2016. Det skyldes primært konjunkturerne, der fortsat er gunstige og medfører lav arbejdsløshed og mange skatteindtægter. Det var ikke forventet i sidste års budget. Herudover er der som i tidligere år fortsat lagt en væsentlig mer-vækst i udskrivningsgrundlaget ind for Aarhus i forhold til skønnet på landsplan, hvilket hænger sammen med befolkningsudviklingen.

Udover indkomstskatten bidrager selskabsskatten også særdeles positivt til større skatteindtægter end i sidste års budget.

Selskabsskatteindtægterne er særligt høje i 2024 som følge af enkelte virksomheders særligt gode regnskaber i 2021. Der budgetteres også med højere indtægter fra selskabsskatten i 2025 og 2026, men dog på et lavere niveau, da der budgetteres med en andel af KL's skøn for landsplan svarende til gennemsnittet for de seneste 5 år. Med niveauet for 2024 hæves gennemsnittet fra 5,95 til 6,07% af de forventede selskabsskatteindtægter på landsplan.

I modsat retning trækker indtægter fra grundskyld, som i budgetforslaget er udarbejdet med udgangspunkt i Skatteministeriets nye skøn for grundværdierne i alle år. Disse er væsentligt lavere end de skøn, der lå til grund for budget 2023. Generelt er der stor usikkerhed om ejendomsskatteområdet.

I budgetforslaget er der forudsat valg af statsgaranti i 2024 til budgettering af skatter og generelle tilskud på trods af en forventet positiv gevinst ved selvbudgettering på 85 mio. kr.

14. Tilskud og udligning

Der er store merindtægter fra tilskud og udligning i budgetforslaget sammenlignet med forventningerne i budget 2023. Det skyldes for det første, at økonomiaftalen for 2024 indeholdt et løft af serviceudgifterne på 1,3 mia. kr. på landsplan, hvoraf de 1,1 mia. kr. dog allerede blev forudsat i kommunes budget for 2023. Samtidigt forventes et højere anlægsniveau end forudsat i budget 2023. Herudover betyder højere skøn for både overførselsudgifter og pris- og løn et væsentligt løft af det samlede bloktilskud. Endeligt medfører de ekstra midler til borgernær velfærd, som regeringen annoncerede torsdag den 24. august også et højere bloktilskud.

Også udligningen af udgiftsbehovet giver Aarhus mer-indtægter sammenlignet med budget 2023. Det skyldes primært, at den socioøkonomiske udvikling i Aarhus Kommune - målt via det socioøkonomiske udgiftsbehov - ikke har været gunstigere end på landsplan fra 2023 til 2024. Herved falder indtægterne ikke.

Udligningen af beskatningsgrundlaget, selskabsskat og dækningsafgift giver merindtægter i 2024, men mindreindtægter i 2025 og 2026. Merindtægterne i 2024 hænger sammen med, at budgetforslaget er lavet med udgangspunkt i statsgaranti, hvilket medfører et lavere beskatningsgrundlag pr. indbygger i Aarhus end på landsplan og dermed store indtægter fra udligningen af beskatningsgrundlaget. Dette modsvares dog i nogen grad af merudgifter til udligningen af selskabsskat, som følge af de højere selskabsskatteindtægter i 2024. I 2025 giver udligningen af både beskatningsgrundlaget og selskabsskatten merudgifter i forhold til budget 2023.

Endeligt indebærer Aarhus-korrektionerne til bloktilskuddet, som er nærmere beskrevet i finansieringsnotatet til budgetforslaget, merindtægter i 2024, men mindreindtægter i 2025 og 2026.

15. Renter og kursændringer

Renteindtægterne er øget med ca. 146 mio. kr. i perioden 2024-2026. De hastigt stigende renter i 2023 gør at forventningen til renteindtægterne fra kapitalforvaltningen er steget kraftigt. Herudover blev der i september 2022 besluttet at forøge kapitalforvaltningsaftalen med 800 mio. kr., hvor de blev fordelt med 200 mio. kr. til hver af Aarhus Kommunes fire kapitalforvaltere.

16. Forskydninger af anlægsbudget

Beløbene vedrører tidsforskydninger, hvor indtægter eller udgifter er fremrykket til eller fra budgetperioden. Sådanne tidsforskydninger giver ikke nogen påvirkning af råderummet, da den finansielle egenkapital

samtidig korrigeres herfor. I budgetforslaget er der indarbejdet en massiv udskydelse af anlægsudgifter til efter budgetperiodens udløb – ca. 2,2 mia. kr. Det skal ses i lyset af tidligere års anlægsniveau samt anlægsrammen, der for Aarhus Kommune i 2024 er ca. 1,3 mia. kr. Forskydningen af anlæg er hovedforklaringen på forbedringen af den finansielle egenkapital.

17. Nye initiativer

Beløbene vedrører forslag om nye initiativer, som er indarbejdet i budgetforslaget - kollektiv trafik, Østjyllands Brandvæsen, velfærdspulje på ½%, investeringsmodeller og kvindestadion. De konkrete initiativer er nærmere gennemgået i budgetindstillingen.

18. Omprioriteringer

Af indstillingen fremgår det, at de indlagte nye initiativer vedrørende kollektiv trafik, Østjyllands Brandvæsen og velfærdspulje på ½% finansieres via omprioriteringer på 100 mio. kr. om året. Fordelingen af omprioriteringerne på magistratsafdelingsniveau fremgår af bilag 5.

19. Øvrige

Øvrige mindre ændringer udgør årligt merudgifter på ca. 34 mio. kr. sammenlignet med budget 2023.